

3. přednáška

Spolky

Ing. Karin Gajdová, Ph.D.

Ekonomika neziskových organizací

Struktura přednášky

- Důvody vytváření spolků (také původně občanských sdružení)
- Právní úprava
- Činnost spolku
- Základní prvky spolku

Důvody vytváření občanských sdružení/spolků

- Tato forma neziskového subjektu byla hojně využívána při činnosti sportovních klubů, zájmových sdružení, ekologických hnutí...
- Výhodou je převážně nízká ekonomická náročnost, jelikož při vzniku sdružení nejsou zákonem vyžadovány žádné majetkové vklady a registrační řízení není zpoplatněno.

Právní úprava

- Občanská sdružení byla upravená zákonem o sdružování občanů (Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů)
-
- Zrušen Novým občanským zákoníkem (Zákon č. 89/2012, Sb., občanský zákoník)

Dopad nové právní úpravy

- S účinností od 1.1.2014 nemohou již podle zákona o sdružování občanů vznikat nová sdružení.
- Pokud se budou osoby chtít nově sdružit za účelem naplňování společného zájmu a vytvořit za tímto účelem právnickou osobu, která by byla způsobilá nabývat práva a povinnosti → nutné zvolit některou z nových právních forem upravených v NOZ

Sdružení, která vznikla do 31.12.2013

- Na všechna občanská sdružení se začne automaticky pohlížet jako na SPOLKY
- Nemá vliv na jejich existenci jako právnické osoby – nezanikají, pouze se mění označení jejich právní formy
- Zůstává jim název, identifikační číslo, sídlo, historie i všechna práva a povinnosti z již uzavřených smluv
- Musí se řídit novou právní úpravou

Občanská sdružení vs. Spolky

- NOZ upravuje fungování spolků podrobněji
- Základní idea této právnické osoby se nemění
- Spolky jsou stejně jako občanská sdružení právnické osoby založené na naplňování určitého cíle, kterým však není primárně získávání zisku.
- Existuje předpoklad, že stávající o.s. nebudou mít s přechodem na spolek výraznější problémy (jen některá budou muset upravit či doplnit své stanovy)

Transformace

- Občanská sdružení = spolek → automaticky
- Pokud tato nová právní forma nebude vyhovovat , mohou se transformovat (změnit právní formu) na ústav (402 a násl.) nebo na sociální družstvo (upraveno zák. č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).
- Transformace se řídí obecným postupem o přeměnách právnických osob v NOZ (174 a násl.)

Povinnosti původních občanských sdružení pro přeměnu na spolek

- Sdružení se stanou spolky automaticky
- Nastudovat novou právní úpravu
- Ve lhůtě do dvou let od účinnosti NOZ je potřeba dát název spolku do souladu s pravidly NOZ
- Do tří let je nutné upravit (doplnit) stanovy, aby obsahovaly všechny nutné náležitosti

SPOLEK

- Řídí s tedy novým občanským zákoníkem (NOZ) – tj. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Je upraven v § 214 a následujících
- Název spolku musí obsahovat slova „spolek“ nebo „zapsaný spolek“, postačí však zkratka „z.s.“

Činnost spolku

Hlavní činnost

- Hlavní činností spolku může být jen uspokojování a ochrana těch zájmů, k jejichž naplňování je spolek založen
- Podnikání či jiná výdělečná činnost nemůže být hlavní činností spolku

Vedlejší hospodářská činnost

- Spolek může vyvíjet též vedlejší hospodářskou činnost spočívající v podnikání nebo jiné výdělečné činnosti, je-li její účel v podpoře hlavní činnosti nebo v hospodárném využití spolkového majetku

Zakladatelé spolku

- Alespoň tři osoby vedené společným zájmem mohou založit k jeho naplňování spolek jako samosprávný a dobrovolný svazek členů a spolčovat se v něm
- Nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něho
- Členové spolku neručí za jeho dluhy

Založení spolku

- Stanovy → ustavující schůze → podání návrhu na zápis spolku do veřejného rejstříku → vznik spolku

Stanovy

- Zakladatelé založí spolek, shodnou-li se na obsahu stanov
- Stanovy obsahují alespoň:
  - Název a sídlo spolku
  - Účel spolku
  - Práva a povinnosti členů vůči spolku
  - Určení statutárního orgánu
- Samotné znění stanov není kromě výše uvedeného nijak předepsáno, můžete si je tedy sepsat podle svých potřeb.
- Jinak budou vypadat u spolku sdružujícího několik členů a jinak u spolku který sdružuje třeba stovky členů.

Ustavující schůze

- Dalším krokem je schválení stanov na ustavující schůzi.
- O schválení musí být vyhotoven Zápis, který doplněný o Listinu přítomných je nutný nejen při zápisu Spolku do rejstříku spolků, ale také při zakládání bankovního účtu spolku.

Podání návrhu na založení spolku

- Návrh lze podat buď plně elektronicky, nebo klasicky papírově, tedy poštou.
- K plně elektronickému podání je třeba elektronický podpis.
- Vytisknutý formulář Návrhu se musí podepsat (všichni navrhovatelé, tedy min. 3 osoby, nebo jedna osoba pověřená v ustavující členské schůzi).
- Podpisy se musí nechat úředně ověřit (nejlépe v místech Czech POINTŮ).

Dokumenty nutné pro zápis

- **Návrh na zápis zapsaných údajů do rejstříku spolků**
(originál - ověřené podpisy všech navrhovatelů)
- **Stanovy spolku**
(bez podpisu, bez ověření)
- **Zápis z ustavující schůze Spolku**
(ověřená kopie)
- **Listina přítomných ustavující schůze Spolku**
(ověřená kopie)
- **Čestné prohlášení členů statutárního orgánu o způsobilosti být členem statutárního orgánu**
(za každého člena statutárního orgánu s ověřeným podpisem)
- **Souhlas s umístěním sídla Spolku**
(originál s ověřeným podpisem)
- **Průvodní dopis**
(není vyžadován)

Usnesení

- Do 30 dnů od podání Návrhu by měli zakladatelé obdržet Usnesení s rozhodnutím rejstříkového soudu.
- Pokud budou soudu nějaké informace chybět nebo budou v Návrhu jiné nedostatky, soud v Usnesení požádá o jejich odstranění či doplnění a stanoví lhůtu ve které se musí podmínky splnit.
- Pokud je vše v pořádku, soud v Usnesení informuje o rozhodnutí o zápisu do rejstříku spolků a přidělí identifikační číslo (IČ).

Členství

- Neurčí-li stanovy jinak, váže se členství ve spolku na osobu člena a nepřechází na jeho právního nástupce
- Je-li členem spolku právnická osoba, zastupuje ji statutární orgán
- Po vzniku spolku může členství v něm vzniknout přijetím za člena nebo jiným způsobem určeným stanovami
- Kdo se uchází o členství ve spolku, projevuje tím vůli být vázán stanovami od okamžiku, kdy se stane členem spolku
- O přijetí za člena rozhoduje orgán určený stanovami, jinak nejvyšší orgán spolku
- Stanovy mohou určit výši a splatnost členského příspěvku
- Členství ve spolku zaniká vystoupením, vyloučením nebo dalšími způsoby uvedenými ve stanovách nebo v zákoně.

Orgány spolku

- Orgány spolku jsou statutární orgán a nejvyšší orgán, případně kontrolní komise, rozhodčí komise a další orgány určené ve stanovách
- Stanovy mohou orgány spolku pojmenovat libovolně, nevzbudí-li tím klamný dojem o jejich povaze
- Stanovy určí je-li statutární orgán kolektivní (výbor) nebo individuální (předseda)

Zánik spolku

- Likvidace spolku
- Fúze spolků
- Rozdělení spolku